

ושמואל דאמר כרבי יונתן, שממעט שומרת יבם משתיה הואיל ולא קנאה לכל דבר, והיא עדיין שומרת יבם?

ומתריצין: אמר לך רב: אנא דאמרי, אפילו לרבי יונתן, (16) כי אף על פי שהיא אשתו גמורה, בכל זאת מיעט אותה הכתוב משתיה. (17) ואדרבה, מרבי יונתן יש ראייה לדברי. מדאיצטריך קרא למעוטה, מכלל דאשתו מעלייתא היא! (18)

ושמואל אמר: אנא דאמרי, אפילו לרבי כה-א ואשייה. שאף על פי שאינה אשתו לגמרי, בא הכתוב וריבה אותה לשתיה. ואדרבה, ראייה לדברי, מדאיצטריך קרא לרבויה, מכלל זה אתה למד, דלאו אשתו היא כלל! (19)

איבעיא להו: עוברת על דת, אשה שאינה

ומתריצין: לעולם מדובר בבא עליה בבית חמיה, וכשמואל, דאמר לא קנה היבם בביאת זנות את יבמתו לכל דבר אלא רק לדברים האמורים בפרשה של יבום, דהיינו, שיקום היבם על שם אחיו בנחלתו ליורשו, ולענין שיכול לגרשה בגט בלבד ואינה צריכה עוד חליצה ממנו, אבל לשאר דברים, כגון ליורשה מדין אשתו, או אם הוא כהן שיוכל להאכילה בתרומה, או ליטמא לה אם מתה, היא לא נחשבת עדיין כנשואה, ולכן היא נקראת עדיין "שומרת יבם", ובא הפסוק למעטה שאינה שותה. (15)

ומקשינן: אי הכי, לימא רב דאמר כרבי ואשייה, שסובר שומרת יבם שותה, וזה לא יתכן אלא כגון שבא עליה יבם בבית חמיה [שאחרת לא קדמה שכיבת בעל לבועל], ובגלל שקנה אותה לכל דבר ונחשבת כאשתו גמורה לכן היא שותה.

16. קשה דא"כ למה מתרצת הגמרא לעיל דאתיא כשמואל והרי גם לרב ניחא. תוד"ה כשמואל.

17. וגזירת הכתוב הוא דבעינן ביאה לשם אישות כדכתיב תחת אישך. תד"ה כשמואל.

18. ומה"ט מרבה רבי ואשייה שומרת יבם לשתיה וקרא דנקט אסמכתא בעלמא הוא. רש"י. ותוספות כתבו דגם לרבי ואשייה צריך קרא לרבות שומרת יבם כדי שלא נמעט מתחת אישך דמשמע שבא עליה בעלה לשם אישות. תוד"ה אמר.

19. גם כאן כתב רש"י דלרבי יונתן אין צריך קרא למעט שומרת יבם ואסמכתא בעלמא הוא. ותוספות תמהו עליו דהא בלא קרא הוא"א דכשם שנתחרבתה שומרת יבם לקינוי ה"נ

לגבי אותה ביאה כאיש זר ואין זה שכיבת בעל, דענין שכיבת בעל הוא שבא עליה מכח זכות בעלות שיש לו בה ולגבי ביאה זו אכתי אין לו זכות בעל.

ועוד תירץ שם הקה"י עפ"י המבואר בירושלמי דלגבי היבם עצמו איכא איסור יבמה לשוק היכא דלא מקיים מצוות יבום בביאה זו וא"כ כשבא עליה היבם בלא עדים עובר באיסור דיבמה לשוק ולא הוי מנוקה מעון ואין המים בודקין אותה. קה"י יבמות סי' ח'.

15. קשה כיון דקנאה עכ"פ לענין שצריכה גט והוי כאשתו א"כ למה אמרינן לעיל דלרבי יונתן עדיפא ארוסה משומרת יבם משום דקידושין דידיה ונסקלת על ידו שהרי גם שומרת יבם הביאה דידיה וגם נחנתק על ידו אפילו לשמואל וכ"ש לרב. תוד"ה כשמואל.

ויש לנו לדייק: **מישתא הוא דלא שתיא, הא קנויי, מקני לה.** שהארוס והיבם יכולים לקנאות ולהזהיר אותה שלא תסתר עם אחרים, אף על פי שהקינוי לא יביא אותה בסוף לידי שתיה אם תאבור על הקינוי.

ולמאי לגבי מה מועיל הקינוי הזה?

לאו, להפסידה כתובתה, שאם תסתר תפסיד הכתובה.⁽²⁰⁾

והרי אשה זו שמסתתרת עם אנשים אחרים, עוברת על דת היא,⁽²¹⁾ ובכל זאת לולי הקינוי וההתראה, לא היתה מפסידה כתובתה.

שמע מינה שעוברת על דת צריכה התראה להפסידה כתובתה.⁽²²⁾

נוהגת בצניעות, וכגון שיוצאת לרחוב בשיער גלוי וכדומה, והדין שבעלה מגרשה בלי לתת לה כתובה, האם **צריכה** היא התראה כדי להפסידה כתובתה, שרק אחר שהתרו בה ולא חזרה מדרכה היא מפסידה כתובה, או **אינה צריכה** התראה, אלא גם ללא התראה היא מפסידה כתובתה?

ומבאר הגמרא את צידי הספק:

מי אמרינן, כיון דעוברת על דת היא, לא בעיא התראה.

או דלמא, **תיבעי התראה, דאי הדרה בה, תיהדר בה.** יתכן ותחזור בה, ואז אינה מפסידה כתובתה.

תא שמע ראייה מהא דתנן במתניתין: ארוסה ושומרת יבם, לא שותות ולא נוטלות כתובה.

לקנאות לה באופן המותר כיון שתשאר אסורה לעולם ולא כל כמיניה דבעל לאסור לה מה שהתירה תורה. או"ש הל' אישות פכ"ד הכ"ה.

22. עפ"י המבואר כאן שאשה העוברת על איסור יחוד נקראת עוברת על דת מקשה המל"מ ממשנתנו דאם בעלה אינו רוצה להשקות אותה נוטלת כתובתה דהא אשה זו שנסתרה תפסיד כתובתה מדין עוברת על דת, ואף למסקנת הגמרא דבעינן התראה הרי בעלה קינא לה והתרה בה ויכול לטעון הן לו יהא שטהורה את אני רוצה לגרשך לפי שעברת על דת ולא תטלי כתובתך, ועוד שגם אשה ששתה ונמצאת שטהורה למה לא תפסיד כתובתה.

ומתרץ דהא דעוברת על דת מפסידה כתובתה אינו משום דעשתה איסור דלא מצינו בשום מקום שאשה שאכלה חלב ודם תפסיד כתובתה אלא כיון שעשתה דבר פריצות חיישינן שמא

לשתיה שהרי גם בקינוי כתיב וקינא את אשתו ומיח"כ"ש שלענין שתיה צריך שתהא יותר אשתו מלענין קינוי. תוספות שם.

20. קשה דלענין כתובה אין צריך קרא דואמרת לרבות קינוי לארוסה דהא בלאו קרא מפסידה כתובתה מצד דעוברת על דת והתרה בה. וצ"ל דלמאי דס"ד השתא לא מקרא דריש לקינוי. קרן אורה.

21. הקשו האחרונים דלמא מיירי בנסתרה בהיתר כגון עם קרובותיה או שבעלה בעיר או פתח פתוח לרה"ר דלגבי קינוי הוי סתירה מה שאין כן בלא הקינוי לא היתה עוברת על דת.

ובאו"ש תירץ דהא דאפשר לקנאות גם באופן דמותר ביחוד זה רק באופן הראוי לשתיה שיש לה תקנה לברר שהיא שטהורה ע"י שתיה אבל בארוסה ושומרת יבם שאינן שותות אין יכול

לישראל, בת ישראל לממזר ונתין, לא שותות ולא נוטלות כתובה.

ודייקנן: מישתא הוא דלא שתיא. הא קנוי, מקני להו.

ולמאי מועיל הקינוי? אי לאוסרן עליו? — הא אסירן וקיימן, הרי אסורות הן עליו עתה גם לולי הקינוי?

אלא לאו, כדי להפסידן כתובתן! הרי שבשביל להפסיד כתובה צריך התראה.

אמר רב יהודה מדיסקרתא: לא! הקינוי אינו בא להפסידה כתובתה, אלא לאוסרה לבעל כבעל, שאם תסתר עם האישה ההוא, תיאסר להינשא לבעל [לאיש שנסתר עמו] אף לאחר שימות בעלה או יגרשנה.⁽²⁵⁾

אמר אבוי: לא! הקינוי אינו בא אלא לאוסרה עליו⁽²³⁾ אם תסתר, אבל להפסידה כתובתה אינה צריכה התראה.⁽²⁴⁾

רב פפא אמר: הקינוי בא כדי להשקותה כשהיא נשואה, שאם תסתר לאחר הנישואין, תשתה על סמך הקינוי שנעשה בעודה ארוסה.

כדתניא: אין מקנין לארוסה להשקותה כשהיא ארוסה, אבל מקנין לארוסה להשקותה כשהיא נשואה.

אמר רבא: תא שמע לפשוט הבעיה אם צריכה התראה או לא:

תנן במתניתין: אלמנה לכהן גדול, גרושה וחלוצה לכהן הדיוט, ממזרת ונתינה

כתובתה גם בלא התראה אבל אינה נאסרת עליו רק בקינוי.

ומאידיך יש ראייה מסוגייתנו בהיפוך שיכולה ליאסר עליו אף שאינה מפסדת כתובתה דלקמן מיבעיא לגמרא אי עוברת על דת מותר לקיימה, ולהצד שאסור לקיימה, גם בלא התראה צריך לגרשה, דלענין איסור לא תלוי בהתראה [והראיה שהרי הגמרא רצתה להוכיח דאסור לקיימה מהא דבי"ד מקנין לה וכי עבדי בי"ד מידי דלא ניחא לבעל והרי שם לא התרה בה הבעל ומכל מקום נאסרת בגלל שעברה על דת] ומעתה יקשה דהא לעיל מיניה פשטה הגמרא דעוברת על דת אינה מפסדת כתובתה רק בהתראה ואיך נסתפקו כאן שתיאסר גם בלא התראה אלא ודאי שאין הדבר תלוי בז"ז. רע"א.

25. ובממזרת ונתינה לישראל צ"ל דגם הבעל הוא ממזר ונתין דאל"כ בלאו הכי היא אסורה גם לבעל. מהרש"א.

זינתה ולכן כשנתברר שהיא טהורה אינה מפסדת כתובתה, וכמו"כ כשבעלה אינו רוצה להשקותה והיא רוצה לשתות ולברר שהיא טהורה דין הוא שלא תפסיד כתובתה. מל"מ הל' סוטה פ"ב ה"א.

23. משמע דפשיטא ליה דלא נאסרה בלא קינוי. ולקמן מביעא ליה אם עוברת על דת רשאי לקיימה אף בלא קינוי וצ"ל דהאיבעיא דלקמן אינה לאוסרה עליו באיסור ביאה ואיסור ערוה דהרי בכלל עוברת על דת גם הנוודרת ואינה מקיימת, ומה דררא דאיסור אישות שייך בה אלא אם חז"ל רמו עליו חיובא אקרקפתא דגברא להוציא הרשעה מביתו אבל כל זמן שלא גירשה לא נאסרה ביאתה עליו, ולזה מוסיף הקינוי שעצם הביאה נאסרת עליו באיסור ערוה ואישות. רע"א.

24. מכאן מוכח שאפשר להפסיד לאשה כתובתה גם אם לא נאסרת עליו שהרי לאבוי מפסדת

ורצה הבעל לקיימה, שאינו חפץ לגרשה, האם מקיימה או אינו מקיימה?

וצידי הספק הם:

מי אמרינן רק בקפידא דבעל תלא רחמנא, כמו שכתוב "וקנא את אשתו", והא, ובעל זה, לא קפיד, וכיון שאינו מקפיד מותר לו לקיימה.

או דלמא, כיון דקפיד, קפיד! כיון שהדרך הוא שהבעל מקפיד על כך, הרי זה נחשב בעל כרחו לקפידא, ואסור לו לקיימה?

תא שמע ראייה מהא דתנן במתניתין:

ואלו שבית דין מקנין להן: מי שנתחרש בעלה, או נשתטה, או שהיה חבוש בבית האסורין.

ואי אמרת שאם רצה הבעל לקיימה, מקיימה, תקשי: וכי עבדי בית דין מידי דדלמא לא ניהא ליה לבעל!?

הרי שמא הוא רוצה לקיימה על אף שהיא עוברת על דת ומסתתרת עם אנשים, ואילו עכשיו, על ידי הקינוי של הבית דין היא נאסרת עליו אם תסתר, ואיך אנו נעשים שלוחו של הבעל בדבר שאינו חפץ בו? והרי אין חבין לאדם שלא בפניו! (27)

אלא ודאי, אסור לו לקיימה, ובלאו הכי היא

דתנן: כשם שאסורה הסוטה לבעל, כך אסורה לבעל.

אמר רבי חנינא מסורא: תא שמע מהא דתנן במתניתין:

ואלו שבית דין מקנין להן: מי שנתחרש בעלה, או נשתטה, או שהיה חבוש בבית האסורין. ולא להשקותה אמרו אלא לפוסלה מכתובתה.

שמע מינה: עוברת על דת בעי התראה כדי להפסידה כתובתה, שהרי להדיא תנן שהקיננו בא לפוסלה מכתובתה.

ומסקינן: שמע מינה!

והוינן בה: וכולהו האמוראים דלעיל, שביקשו לפשוט את האיבעיא ממשנתנו, מאי טעמא לא אמרי מהא, מדוע לא הוכיחו מכאן?

ומשנינן: דלמא שאני התם, דלית לה אימתא דבעל כלל, אינה מפחדת ממנו מאחר שנתחרש או נשתטה או שנמצא בבית האסורין, ואין זו פריצות כל כך גדולה אם עוברת על דת, ולכן היא צריכה התראה. אבל אשה רגילה, שבעלה עמה, ועוברת על דת, יש בה פריצות גדולה, ויתכן שאינה צריכה התראה להפסידה כתובתה. (26)

איבעיא להו: אשה שהיא עוברת על דת,

קצוה"ח שהשיג על הרמ"א דמשרתת יכולה להפריש חלה כשהעיסה מתקלקלת דהוי זכות לבעלים וכתב ע"ז הקצוה"ח דלא שייך זכיה לאדם רק כשזוכה עבורו שום דבר. חזו"א אהע"ז סי' מ"ט סק"י.

26. אבל ארוסה יש לה אימת בעלה פן ירגיש אח"כ בפריצותה ולכן רצו האמוראים לפשוט מארוסה. תוד"ה שאני [לעיל כד. ב].

27. מכאן הוכיח החזו"א דשייך זכין לאדם שלא בפניו גם כשאינו זוכה בשבילו שום דבר ודלא

נאסרת עליו. (28)

ודחינן: לעולם הבעל מותר לקיימה אם רצה, אלא **סתמא דמילתא**, כיון דעוברת על דת היא, מינח נחא ליה לבעלה להוציאה, ואין זה חוב בשבילו.

איבעיא להו: בעל שמחל על קינויו, שנתן לה רשות להתייחד עם אותו שקנא לה, האם קינויו מחול, וגם אם נסתרה אינה נאסרת עליו, כיון שבמחילה הוא עקר את הקינוי. או אינו מחול? (29)

וצידי הספק הם:

מי אמרינן, בקינוי דבעל תלא רחמנא, ובעל הא מחיל ליה לקינויו.

או דלמא, כיון דקני ליה מעיקרא, לא מצי מחיל ליה?

תא שמע מהא דתנן במתניתין: ואלו שביט דין מקנין להן: מי שנתחרש בעלה, או נשתטה, או שהיה חבוש בבית האסורין.

ואי אמרת בעל שמחל על קינויו קינויו מחול, תקשי: וכי עבדינן מידי דאתי בעל, כשייצא מבית האסורים, ומחיל ליה?! הרי

יש כאן זילות בית דין, שהבעל יבטל את הקינוי שלהם! אלא ודאי אינו יכול למחול על קינויו. (30)

ודחינן: לעולם יכול הבעל למחול ולבטל הקינוי, אלא **סתמא דמילתא**, אדם מסכים על דעת בית דין, ולא יבא למחול, אבל אם רצה למחול הרי זה מחול.

תא שמע מהא דתנן במשנה בפרק ראשון: ומופריין לו בית דין שבעירו של הבעל שני תלמידי חכמים, כדי שילוו אותו בדרך לירושלים לבית דין הגדול, שמא יבא עליה הבעל בדרך, והרי היא אסורה עליו.

ואי אמרת בעל שמחל על קינויו קינויו מחול, מה החשש? לחליה לקינויה, ימחול הבעל את קינויו, ולבעל שהרי הדבר מותר לו? (31)

אלא ודאי אינו יכול למחול על קינויו.

ודחינן: אדרבה, משם יש ראייה שיכול למחול על קינויו! שהרי מאי שנא תלמידי חכמים, למה צריך לשלוח עמו תלמידי חכמים דוקא? משום דגמירי, שהם יודעים הדין דאי בעי הבעל למויבעל, אמרי לה: אחליה מחול לקינויך, ובעלה.

יכול לומר כשמע, שזה חובה אצלו אלא אמרינן שמעיקרא היה רוצה ועכשיו חזר בו דאל"כ אכתי תקשי דאפילו תאמר שאינו יכול למחול זה דוקא כשהבעל קינא לה בעצמו אבל כשקינאו לו אחרים יכול לומר אח"כ שלא נחא ליה בקינוי זה. מחנה אפרים הל' זכיה ומתנה סי' 71.

31. משמע דהאיבעיא היתה שיוכל למחול גם אחר שתירה. רש"י ומאירי.

28. לכאורה א"כ למה מקנין לה ב"ד דהא בלאו הכי אסורה וצ"ל לענין להפסדה כתובתה. רע"א.

29. בעיא זו היא אם תמצי לומר שעוברת על דת מותר לקיימה הני מילי בלא קינוי אבל כשיש קינוי וסתירה שמא אינו יכול למחול. רש"י.

30. מכאן מוכח שאם זיכו לאדם שלא בפניו בדבר שהכריעו חכמים שהוא זכות גמור אינו

תא שמע: דאמר רבי יאשיה: שלשה דברים
סח לי זעירא מאנשי ירושלים:

א. בעל שמחל על קינויו, קינויו מחול.

ב. זקן ממרא שרצו בית דין למחול לו על
שהמרה את פיהם, מוחלין לו, ואינו נענש
בחנק.

ג. ובן סורר ומורה שרצו אביו ואמו למחול
לו, מוחלין לו ואינו נסקל.

וכשבאתי אצל חבירי בדרום, על שנים הודו
לי, ועל זקן ממרא לא הודו לי שיכולין בית
דין למחול לו, כדי שלא ירבו מחלוקת
בישראל.

שמע מינה: בעל שמחל על קינויו, קינויו
מחול.⁽³²⁾

ומסקינן: שמע מינה!

פליגי בה רב אחא ורבינא:

חד אמר: רק אם מחל הבעל קודם סתירה,
מחול, אבל אם מחל לאחר סתירה, אינו
מחול, שהרי כבר נאסרה עליו.

וחד אמר: אפילו לאחר סתירה, נמו,
מחול.⁽³³⁾

ומסקנת הגמרא: ומסתברא כמאן דאמר
אינו מחול.

ממאי? — מדקא מהדרי רבנן לרבי יוסי,
מתשבתם של רבנן לרבי יוסי אנו למדין
זאת.

דתניא: רבי יוסי אומר: בעלה נאמן עליה
שלא יבא עליה בדרך, ואין צורך למסור לו
שני תלמידי חכמים, מקל וחומר:

ומה נדה, שהיא בכרת, בעלה נאמן עליה
ואין צורך לשמור עליו.

סוטה, שהיא רק בלאו על בעלה, לא כל שכן
שאינו צריך שמירה.

אמרו לו חכמים: לא! אם אמרת בנדה
שאינו צריך שמירה, הטעם הוא שכן יש לה
חיתר לאחר שתטבול, הלכך אין יצרו
תוקפו. תאמר בסוטה, שאין לה חיתר אם
תימצא טמאה, ויש יותר חשש שמא יצרו
יגבר עליו.

ואי אמרת שגם לאחר סתירה מחול לה, אם
כן משכחת לה גם בסוטה דיש לה חיתר, דאי
בעי, מחיל ליה לקינויה, ובעיל?⁽³⁴⁾

אלא, שמע מינה, שלאחר סתירה אינו מחול.

ובע"כ דגוה"כ של קינוי הוא בתרתי בין לשויה
ספיקא ובין לעשות ספקה כודאה אבל בלאו הכי
הרי היא בחזקתה ואין כאן שום ספיקא דזנות
כלל, ואם כן כשפקע הקינוי הוי כמו בלא קינוי
וניתרת ממילא. חי" רח"ה הל' יבום פ"ו הי"ט.

34. קשה דהא לעיל קאמר דלהצד דקינוי מחול
מה דמוסריין לו שני ת"ח זה כדי ללמדו הדין
שיכול למחול ויבעול בהיתר ולא משום חשד
א"כ היתה יכולה הגמרא להקשות יותר דלפי"ז

32. וממילא נפשטה גם האיבעיא הקודמת
בעוברת על דת שאם רצה הבעל לקיימה
מקיימה. תוד"ה ש"מ.

33. הקשה רע"א איך מהני מחילתו הא ע"י
הקינוי והסתירה נעשה ריעותא וספק טומאה
ומה בכך שמחל, סוף סוף בשעת סתירה היה
ריעותא שהוליד החשש שנטמאה.
והגר"ח כתב דבאמת כל סתירה אין בה גם
משום ספק זנות דהא אין אוסריין על היחוד,

להביא ראייה שלא זינתה, ועד אז אינה גובה כתובתה, לפי שאין ספק מוציא ודאי.⁽³⁵⁾

שנינו במשנה: מעוברת חבירו, איילונית וזקינה ושאינה ראויה לילד, לא נוטלות כתובה ולא שותות.

רבי אליעזר אומר יכול הוא לישא אחרת ולפרות ולרבות הימנה.

אמר רב נחמן אמר רבה בר אבוח: מחלוקת רבי אליעזר וחכמים היא רק בעקרה שנעקרה על ידי מכה, וזקינה, שבהן כל הטעם של חכמים שאינה שותה משום שאסור לנושאם מי שאין לו בנים, והרי הן בגדר אשה שאינה ראויה לקיימה, ועל זה חולק רבי אליעזר, שיכול לקיימה על ידי שישא אשה אחרת.

אבל איילונית, דברי הכל לא שותה ולא נוטלת כתובתה לפי שיש בה טעם נוסף למעטה, שנאמר "ונקתה, ונזרעה זרע". ודרשינן, רק מי שדרכה להזריע שותה, יצאה זו האיילונית שאין דרכה להזריע, שאינה בת הריון, ולכן אינה שותה⁽³⁶⁾

ולכן, כשהבעל מוליכה לירושלים לאחר סתירה שוב אין לה היתר.

ומסקינן: שמע מינה!

שנינו במשנה: מתו בעליהן עד שלא שתו, ב"ש אומרים נוטלות כתובה שלא שותות. וב"ה אומרים או שותות או נוטלות כתובה.

והוינן בה: במאי קמיפלגי ב"ש וב"ה?

ומשנינן: בית שמאי סברי: שטר העומד לגבות כגבוי דמי. מלוה שיש לו שטר חוב על הלוה, ושעבד לו הלוה נכסיו, הרי בעל השטר נחשב כמוחזק בנכסים אלו יותר מהלוה. וכאן האשה היא בעלת שטר הכתובה, והרי היא מוחזקת בנכסים המשועבדים לכתובה, ויורשי הבעל הם התובעים, והמוציא מחבירו עליו הראיה, לפיכך עליהם להביא ראייה שזינתה בסתירה זו, וכל עוד שלא הביאו ראייה נוטלת האשה כתובתה.⁽⁵³⁾ ובית הלל סברי: שטר העומד לגבות, לאו כגבוי דמי.

כה-ב

ונמצא שאין האשה מוחזקת בנכסי הכתובה אלא היא התובעת מן היורשים, ועליה

35* בתוספות הקשו דלמאן דאמר ברי ושמה ברי עדיף למה לא תגבה האשה כתובתה שהרי היא טוענת ברי שטהורה אני והבעל הוא שמא, ותירצו דמאחר שהתורה עשאה ספק עד שתשתה אינה יכולה לטעון טענת ברי, ועוד כתבו דלא שיך לומר העמד אשה בחזקתה שכשרה היא ולא זינתה שהרי רגלים לדבר שקינא לה ונסתרה והכתוב הוציאה מחזקתה ועשאה ספק. תוד"ה בית הלל (א).

36 ונפ"מ גם לרבנן כשיש לו אשה ובנים דמותר רק בעקרה וזקנה ולא באיילונית. תוס' הרא"ש.

אין כלל מקום לטענת רבי יוסי ותשובת רבנן עליו שהרי אין הנידון כלל בנאמנות הבעל או אי נאמנותו.

35. מצינו בש"ס מחלוקת תנאים אי כל העומד לבצור כבצור דמי וכל העומד לגזוז כגזוז דמי וכל העומד לזרוק כזרוק דמי ואינו דומה לסוגיין, דהכא כו"ע מודו לב"ה דלאו כגבוי דמי שהדבר אינו בידו וצריכין ב"ד לגבות השטר מה שאין כן התם דבירו לעשות כל הפעולות הנ"ל. תוד"ה לאו כגבוי.